

TVIRTINU

VU TF dekanas

prof. dr. Tomas Davulis

Viešosios teisės katedros vedėjas

doc. dr. Haroldas Šinkūnas

**VILNIAUS UNIVERSITETAS
TEISĖS FAKULTETAS
VIEŠOSIOS TEISĖS KATEDRA
TEISĖS ISTORIJOS MOKSLO CENTRAS**

2021 m. veiklos

ATASKAITA

(Teisės istorijos mokslo centro 2022 m. sausio 10 d. posėdžio protokolo Priedas Nr. 1)

Teisės istorijos mokslo centras įsteigtas 2009 m. spalio 30 d. VU TF Tarybos nutarimu; iki 2016 m. rugsėjo 1 d. vadintas Teisės istorijos institutu.

Misija: tirti istorinių Lietuvos viešosios teisės institutų genezę ir raidą, atskleisti jų formavimosi ir vystymosi dėsnius, identifikuoti jų bendrus (būdingus Vakarų teisės tradicijai) ir unikalius (būdingus Lietuvos teisės tradicijai) požymius, nustatinėti jų sąsajas su aktualia Lietuvos Respublikos teise ir teikti visuomenei vientisą integruotą XIII–XX a. Lietuvos viešosios teisės istorijos viziją.

Mokslo centro vadovas: prof. dr. (HP) Jevgenij Machovenko.

Mokslo centro nariai: doc. dr. Vaidotas A. Vaičaitis, dr. Dovilė Valančienė, dokt. Indra Burneikaitė, dokt. Tadas Lukošius.

Mokslo centro 2020–2022 m. tyrimų tema „Lietuvos Steigiamojo Seimo šimtmetis: Lietuvos konstitucinės ir viešosios teisės retrospektyva ir perspektyva“, akronimas LSSŠRP;
TF Viešosios teisės katedros 2019–2021 m. MTEP programa „Demokratijos, teisinės valstybės ir žmogaus teisių užtikrinimo problemos skaitmeniniame amžiuje“;
TF 2019–2021 m. MTEP programa „Skaitmeninių technologijų ir dirbtinio intelekto iššūkiai teisinei sistemai“.

Mokslo centro produkcija ir atlikti darbai:

Knygos:

1. –;

Straipsniai (mokslo, profesiniuose ir informaciniuose leidiniuose):

1. MACHOVENKO, J. Kintamoji ir nekintamoji 1791 m. gegužės 3 d. Konstitucijos dalys. *Teisė*, 2021, t. 120, p. 8–20. ISSN 2424-6050 (Online) ISSN 1392-1274 (Print). DOI: <https://doi.org/10.15388/Teise.2021.120.1>
2. MACHOVENKO, J. Kontrafaktinio istorinio modeliavimo perspektyva tiriant Gegužės Trečiosios Konstituciją. Iš *Конституційно-правове будівництво на зламі епох: пошуки оптимальних моделей*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Ужгород, 22 червня 2021 р. Ужгород: Ужгородський національний університет, 2021, с. 77–83. ISBN 978-617-8046-00-2;
3. MACHOVENKO, J. Teisės fakulteto atkūrimas tarpukario Vilniuje ir Kaune. Iš *Teisė.Pro: Teisės naujienų portalas*. 2021-10-13 <<https://www.teise.pro/index.php/2021/10/13/j-machovenko-teises-fakulteto-atkurimas-tarpukario-vilniuje-ir-kaune/>>;
4. MACHOVENKO, J. Vilniaus universiteto Teisės fakultetas ir įžymūs teisės mokslo atstovai XVII a. viduryje – XIX a. pirmojoje pusėje. Iš *Teisė.Pro: Teisės naujienų portalas*. 2021-10-12 <<https://www.teise.pro/index.php/2021/10/12/j-machovenko-vilniaus-universiteto-teises-fakultetas-ir-izymus-teises-mokslo-atstovai-xvii-a-viduryje-xix-a-pirmojoje-puseje/>>;
5. MACHOVENKO, J. Vladislovas IV Vaza ir Kazimieras Leonas Sapiega – Lietuvos valdovas, įsteigęs Teisės fakultetą, ir dosnus mecenatas, užtikrinęs fakulteto veiklą. Iš *Teisė.Pro: Teisės naujienų portalas*. 2021-10-11 <<https://www.teise.pro/index.php/2021/10/11/j-machovenko-vladislovas-iv-vaza-ir-kazimieras-leonas-sapiega-lietuvos-valdovas-isteiges-teises-fakulteta-ir-dosnus-mecenatas-uztikrines-fakulteto-veikla/>>;
6. MACHOVENKO, J. Steponas Batoras – Vilniaus universiteto įkūrėjas ir teisingumo karžygys. Iš *Teisė.Pro: Teisės naujienų portalas*. 2021-10-10 <<https://www.teise.pro/index.php/2021/10/10/j-machovenko-steponas-batoras-vilniaus-universiteto-ikurejas-ir-teisingumo-karzygys/>>;
7. MACHOVENKO, J. „... Labiau už gyvybę, už asmeninę laimę brangindami politinę egzistenciją ir tautos, kurios likimas patikėtas mūsų rankoms, išorinę nepriklausomybę bei vidinę laisvę...“: 1791 m. Abiejų Tautų Respublikos Konstitucijos 230-osios metinės. Iš *Teisė.Pro: Teisės naujienų portalas*. 2021-05-03 <<http://www.teise.pro/index.php/2021/05/03/j-machovenko-labiau-uz-gyvybe-uz-asmenine-laime-brangindami-politine-egzistencija-ir-tautos-kurios-likimas-patiketas-musu-rankoms-isorine-nepriklausomybe-bei-vidine-laisve/?fbclid=IwAR1SXF1k1dWZyJUC95dRk44VJpmef5AEzL7c6PNqr2mbPR-W2GdFWdfWMrs>>;
8. LEVON, J.; VALANČIENĖ, D. Are the global cosmetic surgery legal issues bypassing Lithuania? *Teisė*, 2021, t. 119, p. 66–88;
9. LEVON, J.; VALANČIENĖ, D. Understanding Legal Responses to Technological Change in Lithuania Since 1990: Examples of Assisted Reproduction and Skin Care Procedures Regulation. In Švedas, G., Murauskas, D. (Eds.) *Legal Developments During 30 Years of Lithuanian Independence*, 139–157, Springer;
10. VAIČAITIS, V. A. Konstitucinis Teismas ir „galimybių pasas“. Iš *Teise.Pro: Teisės naujienų portalas*, 2021-12-03 <<https://www.teise.pro/index.php/2021/12/03/vaidotas-avaicaitis-konstitucinis-teismas-ir-galimybiu-pasas/>>;
11. VAIČAITIS, V. A. Kelios mintys apie 2021 m. gegužės 21 d. Europos Sąjungos pirkimo sutartį su Pfizer ir Biontech dėl vakcinų įsigijimo. Iš *Teise.Pro: Teisės naujienų portalas*, 2021-08-09 <<https://www.teise.pro/index.php/2021/08/09/v-a-vaicaitis-kelios-mintys->

- apie-2021-m-geguzes-21-d-europos-sajungos-pirkimo-sutarti-su-pfizer-ir-biontech-del-vakcinos-isigijimo/>;
12. VAIČAITIS, V. A. Šeima, partnerystė ir Civilinis Kodeksas. Iš *Teise.Pro*: Teisės naujienų portalas, 2021-06-09 <<https://www.teise.pro/index.php/2021/06/09/v-a-vaicaitis-seima-partneryste-ir-civilinis-kodeksas/>>;
 13. VAIČAITIS, V. A. Dėl teisėjų pedagoginės ir kūrybinės veiklos konstitucinės sampratos. Iš *Teise.Pro*: Teisės naujienų portalas, 2021-02-04 <<https://www.teise.pro/index.php/2021/02/04/vaidotas-a-vaicaitis-del-teiseju-pedagogines-ir-kurybines-veiklos-konstitucines-sampratos/>>;
 14. VAIČAITIS, V. A. Kas apgins Konstituciją arba kaip paskirti Konstitucinio Teismo teisėjus? Iš *Teise.Pro*: Teisės naujienų portalas, 2021-01-07 <<https://www.teise.pro/index.php/2021/01/07/v-a-vaicaitis-kas-apgins-konstitucija-arba-kaip-paskirti-konstitucinio-teismo-teisejus/>>;
 15. VAIČAITIS, V. A. Konstitucijos diena pandemijos laikotarpiu. Iš *Bernardinai.lt*, 2021-10-25 <<https://www.bernardinai.lt/konstitucijos-diena-pandemijos-laikotarpiu/>>;
 16. VAIČAITIS, V. A. Kaip grįžti prie visuomenės susitaikymo? Iš *Bernardinai.lt*, 2021-08-30 <<https://www.bernardinai.lt/kaip-grizti-prie-visuomenes-susitaikymo/>>;
 17. VAIČAITIS, V. A. 1791 m. Konstitucijos jubiliejus: ko galėtume pasimokyti? Iš *Bernardinai.lt*, 2021-05-03 <<https://www.bernardinai.lt/1791-m-konstitucijos-jubiliejus-ko-galetume-pasimokyti/>>;
 18. VAIČAITIS, V. A. Aš turiu svajonę. Iš *Bernardinai.lt*, 2021-03-21 <<https://www.bernardinai.lt/as-turiu-svajone/>>;
 19. VAIČAITIS, V. A. Skiepu demokratija. Iš *Laikmetis.lt*, 2021-11-15 <<https://www.laikmetis.lt/dr-vaidotas-a-vaicaitis-skiepu-demokratija/>>;
 20. VAIČAITIS, V. A. Kelios mintys dėl Stambulo konvencijos iš konstitucinės teisės perspektyvos. *LRT.lt*, 2021-03-23 <<https://www.lrt.lt/naujienos/nuomones/3/1370719/vaidotas-a-vaicaitis-kelios-mintys-del-stambulo-konvencijos-is-konstitucines-teises-perspektyvos>>;

Pranešimai tarptautinėse ir nacionalinėse mokslo konferencijose:

21. MACHOVENKO, J. Pranešimas „Kontrafaktinio istorinio modeliavimo perspektyva tiriant Gegužės trečiosios Konstituciją“ Tarptautinėje mokslinėje praktinėje konferencijoje „Konstitucinis teisinis reglamentavimas epochų sandūroje: optimalių modelių paieška“, Užgorodas (Ukraina), Užgorodo nacionalinis universitetas, 2021 m. birželio 22 d. = Міжнародна науково-практична конференція „Конституційно-правове будівництво на зламі епох: пошуки оптимальних моделей“. Ужгородський національний університет, 22 червня 2021 року;
22. MACHOVENKO, J. Pranešimas „... Mūsų visų likimas priklauso vien tik nuo tautos konstitucijos įvedimo ir išstobulinimo ...“: Gegužės trečiosios Konstitucija kaip testamentas ateities kartoms“ XII tarptautinėje mokslinėje praktinėje konferencijoje „Konstitucija – valstybės ir visuomenės vystymosi pamatas: Ukrainos Konstitucijos 25-osios metinės“, Kijevas (Ukraina), 2021 m. birželio 24 d. = „Конституція – основа розвитку держави і суспільства: до 25-ліття Конституції України“. XII Міжнародна науково-практична конференція, Київ, 24 червня 2021 року;
23. VAIČAITIS, V. A. Pranešimas „Specialieji teisiniai režimai Lietuvos teisinėje sistemoje“ konferencijoje „Covid-19 teisiniai iššūkiai: ruošiantis ateičiai ir įvertinant padarytas klaidas“ (VU TF 2021 m. vasario 4 d.);
24. VAIČAITIS, V. A. Pranešimas „Gegužės 3-iosios konstitucijos reikšmė Lietuvos konstitucionalizmui“ tarptautinėje konferencijoje „1791 metų Gegužės 3 Konstitucijos paskelbimo prielaidos ir jos įtaka Vidurio-Rytų Europos tautų raidai“ (2021-10-15, Pacų rūmai, Vilnius);

25. PETKEVIČIŪTĖ–BARYSIENĖ, D.; ŠERNIŪTĖ, A.; VALANČIENĖ, D. Pranešimas „Technologies in judicial proceedings: legal objectivity v. perceived justice“ tarptautinėje mokslinėje konferencijoje ISJR 2021;
26. LUKOŠIUS, T. Pranešimas „Viduramžių scholastinis metodas Vakarų teisėje: prielaidos, reikšmė ir atgarsiai šiuolaikinės teisės aiškinime“ 2021 m. vasario 5 d. *Teisės mokslo pavasario* konferencijoje, skirtoje VU TF doktorantams;

Recenzijos, vertinimai, atsiliepimai ir ekspertinės išvados dėl mokslo produkcijos:

27. MACHOVENKO, J. 10 (dešimt) periodiniame leidinyje „VU mokslo darbai. TEISĖ ISSN 2424-6050 (Online) ISSN 1392-1274 (Print)“ publikuoti pateiktų straipsnių recenzijos;
28. VAIČAITIS. V. A. 1 (viena) periodiniame leidinyje „VU mokslo darbai. TEISĖ ISSN 2424-6050 (Online) ISSN 1392-1274 (Print)“ publikuoti pateikto straipsnio recenzija;
29. VALANČIENĖ, D. 1 (viena) periodiniame leidinyje „VU mokslo darbai. TEISĖ ISSN 2424-6050 (Online) ISSN 1392-1274 (Print)“ publikuoti pateikto straipsnio recenzija;

Daktaro disertacijos ir mokslininkų rengimas:

30. MACHOVENKO, J. VU TF Doktorantūros komiteto narys;
31. VAIČAITIS. V. A. VU TF Doktorantūros komiteto narys;
32. BURNEIKAITĖ, I. Pateikė Viešosios teisės katedrai svarstyti pagal ankščiau pateiktas pastabas ištaisyta disertaciją „Mokestinių prievolių vykdymas Lietuvoje: retrospektyvinės teisės analizė ir tendencijos“;

Mokslo žurnalų, rinkinių ir leidinių rengimas ir redagavimas:

33. MACHOVENKO, J. Periodinio leidinio „VU mokslo darbai. TEISĖ ISSN 2424-6050 (Online) ISSN 1392-1274 (Print)“ redaktorių kolegijos atsakomasis sekretorius: <<https://www.zurnalai.vu.lt/teise/about/editorialTeam>>;
34. MACHOVENKO, J. Periodinio leidinio (mokslo žurnalo) „Studia z dziejów Państwa i prawa polskiego (ISSN: 1733-0335)“ redaktorių kolegijos narys: <<https://szd.ka.edu.pl/>>;
35. MACHOVENKO, J. Recenzuojamo mokslinio žurnalo "Конституційно-правові академічні студії = Constitutional and Legal Academic Studies" ISSN 2663-5399 (Print) ISSN 2663-5402 (Online) redaktorių kolegijos narys <<http://konstlegalstudies.com.ua/en/editorial-board>>;
36. VAIČAITIS. V. A. Užsienio teisės žurnalo "The journal of University of Latvia. Law" mokslinis ekspertas (recenzijoms *peer review*);

Mokslo konferencijų ir projektų rengimas ir vykdymas, stažuotės ir mokymai:

37. MACHOVENKO, J. Dalyvavo organizuojant Tarptautinę mokslinę praktinę konferenciją „Konstitucinis teisinis reglamentavimas epochų sandūroje: optimalių modelių paieška“, Užgorodas (Ukraina), Užgorodo nacionalinis universitetas, 2021 m. birželio 22 d. = Міжнародна науково-практична конференція „Конституційно-правове будівництво на зламі епох: пошуки оптимальних моделей“. Ужгородський національний університет, 22 червня 2021 року (pareigos – konferencijos organizacinio komiteto narys);
38. MACHOVENKO, J. 2021 m. sėkmingai įvykdė (drauge su prof. dr. T. Davuliu ir prof. habil. dr. G. Švedu) Lietuvos mokslo tarybos finansuotą mokslo projektą „Vilniaus universiteto mokslo darbų žurnalo „Teisė“ leidyba“, akronimas ŽURNALASTEISĖ. Projekto biudžetas 23 532 EUR; Valstybinės lituanistinių tyrimų ir sklaidos 2016–2024 metų programos sklaidos projektų konkursas, Programos uždavinys: 3. Leisti lituanistinius darbus (įskaitant ir elektroninę leidybą), Uždavinio priemonė: 3.2. leisti periodinius lituanistinius mokslo žurnalus; paraiškos registracijos Nr. P-LIP-19-48;

- trukmė 2019 m. balandžio 1 d. – 2021 m. gruodžio 31 d.; pareigos projekte – vykdytojas, vyriausiasis mokslo darbuotojas;
39. MACHOVENKO, J. Drauge su prof. dr. T. Davuliu ir prof. habil. dr. G. Švedu parengė ir pateikė Lietuvos mokslo tarybai paraišką Valstybinės lituanistinių tyrimų ir sklaidos 2016–2024 metų programos X kvietimo sklaidos projektui vykdyti – IV konkursas; III uždavinys. Leisti lituanistinius darbus (įskaitant ir elektroninę leidybą); uždavinio priemonė: 3.2. Leisti periodinius lituanistinius mokslo žurnalus; pavadinimas „Vilniaus universiteto mokslo darbų žurnalo „Teisė“ leidyba“; akronimas ŽURNALASTEISĖ; paraiškos registracijos data 2021-10-06, registracijos Nr. P-LIP-22-48; projekto biudžetas 51106 Eur; pareigos projekte – vykdytojas, vyriausiasis mokslo darbuotojas. Paraiška patenkinta, finansavimas paskirtas;
 40. MACHOVENKO, J.; VAIČAITIS, V. A.; VALANČIENĖ, D. Parengė ir pateikė paraišką VU Teisės fakulteto vidinei dotacijai mokslinio tyrimo „1566 metų Antrojo Lietuvos Statuto vertimas į lietuvių kalbą“ vykdymui gauti. Pareigos projekte: MACHOVENKO, J. – vadovas; VAIČAITIS, V. A. – vykdytojas; VALANČIENĖ, D. – vykdytoja. 2018 metais LMT ekspertų komisijos projektas („Antrojo Lietuvos Statuto vertimas“, paraiškos registracijos numeris P-LIP-19-46 ir „Antrojo Lietuvos Statuto (1566 m.) vertimas ir komentaras“, paraiškos registracijos numeris P-LIP-18-158) du kartus pripažintas finansuotinu, tačiau finansavimas skirtas pirmumo eilėje aukščiau esantiems projektams;
 41. VAIČAITIS, V. A. Interaktyvaus nuotolinio renginio, skirto Kovo 11-tajai paminėti, vykusio 2021 m. kovo mėnesį, organizatorius (pavieni studentai ir specialistai bei jų komandos varžėsi atlikdami interaktyvias užduotis, kuriomis buvo ieškoma geriausių sprendimų Lietuvos suvereniteto atkūrimui bei išlaikymui, formuojant politinius sprendimus ir kuriant teisinį dokumentą, atkursiantį Lietuvos nepriklausomybę);
 42. VAIČAITIS, V. A. Dalyvavo tarptautinėje konferencijoje „Les figures contemporaines du chef de L’Etat en regime parlementaire (colloque international en droit constitutionnel)“ (nuotolinis, 2021-05-10/11);
 43. VAIČAITIS, V. A. Dalyvavo tarptautinėje konferencijoje „1791 metų Gegužės 3 Konstitucijos paskelbimo prielaidos ir jos įtaka Vidurio-Rytų Europos tautų raidai“ (2021-10-15, Pacų rūmai, Vilnius);
 44. LUKOŠIUS, T. Dalyvavo su pranešimu 2021 m. vasario 5 d. Teisės mokslo pavasario konferencijoje, skirtoje VU TF doktorantams“;
 45. LUKOŠIUS, T. Dalyvavo 2021 m. gegužės 3 d. organizuotame renginyje (diskusijoje) „1791 m. Gegužės 3-iosios Konstitucija: istoriniai ir teisiniai kontekstai“;

Mokslo tyrimų organizavimas ir administravimas, narystė mokslo organizacijose:

46. MACHOVENKO, J. Lietuvos mokslo tarybos valdomos tarptautinės mokslo duomenų bazės „Lituanistika“ ekspertas;
47. VAIČAITIS, V. A. Tarptautinės teisės ir socialinės filosofijos asociacijos (*International Association for the Philosophy of Law and Social Philosophy, IVR*) Lietuvos sekcijos valdybos narys;
48. VAIČAITIS, V. A. Tarptautinės konstitucinės teisės asociacijos (*International Association of Constitutional Law, IACL*) narys;
49. VAIČAITIS, V. A., Baltijos studijų plėtros asociacijos (Associatoin for Advancement of Baltic Studies, AABS) narys;
50. VAIČAITIS, V. A. Lietuvos mokslo tarybos ekspertas;
51. VAIČAITIS, V. A. Europos vietos savivaldos chartijos Nepriklausomų ekspertų grupės narys, Strasbūras, Europos Taryba (Member of the Group of Independent Experts on the European Charter of Local Self-Government) nuo 2018 m.: <[https://www.coe.int/en/web/congress/group-of-independent-experts-on-the-european-charter-of-local-self-government-gie->](https://www.coe.int/en/web/congress/group-of-independent-experts-on-the-european-charter-of-local-self-government-gie-);

52. VALANČIENĖ, D. Evoliucinės teisės analizės draugijos (*The Society for Evolutionary Analysis in Law (SEAL)*) narė;
53. VALANČIENĖ, D. Tarpdisciplininio socialinių mokslų tinklo (*Interdisciplinary Social Sciences Research Network*) narė;
54. VALANČIENĖ, D. Kembridžo neuromokslo draugijos (*The Cambridge Neuroscience Society (CamBRAIN)*) narė;

Mokslo populiarinimas:

55. MACHOVENKO, J. 2021 m. kovo mėn. dalyvavo "Mokslo sriubos", astronomijos populiarinimo blogo „Konstanta 42“ bei portalo *technologijos.lt* organizuotame Mokslo populiarinimo rašinių konkurse 2020 (Konkurso tikslas – populiarinti mokslą, skatinti mokslu besidominčius žmones populiariai pristatyti mokslo atradimus bei ugdyti jų gebėjimus tai daryti) – įvertino 2 į Konkursą atsiustus rašto darbus;

Studijų plėtra, studentams laisvai pasiekiami mokomoji ir metodinė medžiaga:

56. MACHOVENKO, J. VU TF studentams laisvai pasiekiami susisteminta specialiai rengta vientisa rašytinė medžiaga – atnaujintas paskaitų konspektas „Teisės istorija, pirmoji vientisųjų dieninių studijų programos pakopa, bendrasis privalomasis dalykas, lietuvių kalba“, prieiga per intranetą (VU VMA): <<https://emokymai.vu.lt/>>;
57. MACHOVENKO, J. VU TF studentams laisvai pasiekiami susisteminta specialiai rengta vientisa rašytinė medžiaga – atnaujintas paskaitų konspektas „Teisės istorija, pirmoji vientisųjų sesijinių studijų programos (Teisė MAN ® studijų modelis) pakopa, bendrasis privalomasis dalykas, lietuvių kalba“, prieiga per intranetą (VU VMA): <<https://emokymai.vu.lt/>>;
58. MACHOVENKO, J. VU TF studentams laisvai pasiekiami susisteminta specialiai rengta vientisa rašytinė medžiaga – atnaujinta seminarų medžiaga „Teisės istorija, pirmoji vientisųjų dieninių studijų programos pakopa, bendrasis privalomasis dalykas, lietuvių kalba“, prieiga per intranetą (VU VMA): <<https://emokymai.vu.lt/>>;
59. MACHOVENKO, J. VU TF studentams laisvai pasiekiami susisteminta specialiai rengta vientisa rašytinė medžiaga – atnaujinta seminarų medžiaga „Teisės istorija, pirmoji vientisųjų sesijinių studijų programos (Teisė MAN ® studijų modelis) pakopa, bendrasis privalomasis dalykas, lietuvių kalba“, prieiga per intranetą (VU VMA): <<https://emokymai.vu.lt/>>;
60. MACHOVENKO, J. VU TF studentams laisvai pasiekiami susisteminta specialiai rengta vientisa rašytinė medžiaga – atnaujinta seminarų medžiaga „Europos *ius commune* Lietuvos teisinėje sistemoje, antroji vientisųjų dieninių studijų programos pakopa, privalomasis studijų šakos „Taikomoji jurisprudencija“ dalykas, lietuvių kalba“, prieiga per intranetą (VU VMA): <<https://emokymai.vu.lt/>>;

Kita (akademiniai ar profesiniai apdovanojimai, kitas akademinis pripažinimas, kita veikla):

61. -.

Prof. dr. (HP) Jevgenij Machovenko